

Banks Violette

Een van de doelstellingen binnen het tentoonstellingsprogramma van het MDD is om ook zeer recente en spraakmakende ontwikkelingen in de hedendaagse kunst te presenteren. Het was dan ook een logische keuze om met Banks samen te werken aan de realisatie van een project voor het MDD. Zijn werk is in de Verenigde Staten al een aantal jaren een referentiepunt in het discours over welke weg de hedendaagse kunst in de toekomst zal inslaan. Voor sommigen is het werk van Banks een eindpunt, voor anderen een nieuw startpunt. Uiteindelijk zal de tijd wel kunnen uitwijzen wat de werkelijke betekenis van Banks' werk is in het doorlopend verhaal van de kunstgeschiedenis.

In ieder geval waren wij bijzonder geboeid door de prangende plastische voorstellen van Banks. Hij is zeker niet de enige met de idee om de welbekende vormtaal van het modernisme of conceptualisme op te laden met een geheel nieuwe inhoud. Terwijl de meeste kunstenaars echter de weg van de ironie kiezen in de herinterpretatie van de conceptuele kunst, wordt het bij Banks een adembenemende en kille shock, een beleving die allesbehalve vrijblijvend bedoeld is.

Banks Violette

Tanguy Eeckhout

Met de wat simplistische term *New Gothic Art* wordt het werk van Banks Violette vaak gemakkelijkshalve geassocieerd door de kunstcritiek. Daar zal de fantasierijke fascinatie voor het ritueel en voor duistere subculturen in zijn werk wel iets mee te maken hebben, hoewel zijn ruig uiterlijk en de vele tatoeages op zijn lichaam ook wel zullen geholpen hebben bij het plakken van de etikette *New Gothic* op zijn werk.

Nochtans, de tentoonstelling in het museum Dhondt-Dhaenens was zonder twijfel het beste bewijs dat het werk van Banks Violette zich niet op een éézijdige manier laat beleven en interpreteren, en allerm minst als een vorm van gedateerde fin-de-siècle – retoriek. Zijn werk creëert weliswaar een sfeer die als kil, afstandelijk en bevreemdend ervaren wordt en de installaties die hij tot nu toe al maakte lijken inderdaad vaak op desolate settings die geweld, angstgevoelens en het excessieve insinueren. Dit neemt niet weg dat Banks Violette, naast zijn fascinatie voor de donkere kant van onze cultuur, ook iets heel eigenaardigs doet met de recente traditie van het Amerikaanse modernisme.

In zijn werk kan men zo verwijzingen terugvinden naar de lichtsculpturen van Dan Flavin, de zwarte schilderijen van Frank Stella, de zout- en spiegelsculpturen van Robert Smithson, de Amerikaanse vlag – schilderijen van Jasper Johns, de seriële sculptuurmodules van Donald Judd, ... Het productieproces, waarbij de meeste elementen van zijn installaties handmatig en met de grootste zorg vervaardigd worden in het atelier, doet dan weer denken aan de manier van werken van een kunstenaar zoals Robert Gober. De strakheid en helderheid waarmee men de Amerikaanse modernistische en conceptuele kunst associeert, wordt door Banks Violette echter omgezet tot een kille en onrustwekkende shock. Een gevoel van degeneratie en ontmenselijking is onafwendbaar.

Banks Violette houdt ervan een beeldtaal te ontwikkelen die overladen is met betekenis. Zijn installaties worden hierdoor men-

Zodiac (F.T.U.) / 74 Ironhead SXL, 2008-09, zout- en harsafgietsel, los zout, metaalstaven, variabele afmetingen, privé-verzameling België

Not Yet Titled (Empire), 2008, fluorescerende lampen, aluminium, leder, elektrische draden, variabele afmetingen, courtesy Team Gallery & Galerie Rodolphe Janssen

taal zo zwaar en doods, dat de kunstenaar ze graag vergelijkt met zombies, die ontdaan zijn van elke vitaliteit. Wanneer die zombies echter weer opstaan uit de dood, loopt het meestal echt fout. Banks Violette beseft dat het gebruik van modernistische idealen vandaag enkel nog maar kan leiden tot ver-

velende clichés. Daarom wil hij de originele betekenis van die modernistische vormtaal teniet doen om het te kunnen opladen met een totaal andere, ontregelende, inhoud. Hierdoor lijkt hij iets ‘onzegbaars’ te kunnen omsluiten, en zo te verbeelden wat verdrongen wordt door onze cultuur.

Vaak hebben de sculpturen van Banks Violette een zwartglanzend oppervlak, wat de morbide kracht in zijn werk versterkt. Voor zijn tentoonstelling in het museum Dhondt-Dhaenens koos hij er echter voor om enkel sculpturen samen te brengen die wit zijn of die licht uitstralen. Zijn werk maakt gebruik van een modulaire beeldtaal, wat betekent dat bepaalde vormen herhaald worden of dat bepaalde materialen telkens terugkomen in andere vormen. Hierdoor zijn de sculpturen zeer wendbaar en aanpasbaar naargelang de tentoonstellingsruimte. Door het samenbrengen van installaties in een telkens nieuwe constellatie creëert Banks Violette voor elke tentoonstelling een andere spanning.

De installatie *Today, Tomorrow, and Always (Seven Panels)* van 2006 bestaat uit een stalen constructie die geluidsisolerende platen draagt. Net als de motorsculptuur

bestaan die platen voor zo'n 75% uit zoutkristallen. Met het gebruik van zout maakt Banks Violette verschillende verwijzingen, onder meer naar zijn eigen jeugd (in de streek waar hij opgroeide was er een verlaten zoutmijn), naar het werk van de Land Art – kunstenaar Robert Smithson en naar het Bijbelse verhaal van de vrouw van Lot die in een zoutpilaar veranderde toen ze omkeek naar de verwoesting van de verdorven steden Sodom en Gomorra door God. De welbekende USA-vlag in het werk *Not yet Titled (Flag)* staat op zijn kop, alsof het om een satanisch statement gaat, zoals het Christelijk kruis dat door satanisten wordt omgedraaid. De kostbaar uitzijende transportkist voor het werk bleef in de hoek van de ruimte staan, als een soort van precieuze en beschermende box voor een werk dat enkel uit licht bestaat. Achter de klinische orde en structuur van de werken en de opstelling schuilde een hopeloze chaos, zo een duistere en abstracte interpretatie makend van onze westerse cultuur. De beklijvende spanning waarmee de kunstenaar de ruimte vult, confronteert ons uiteindelijk met de humane angst maar ook fascinatie voor het geweld en de dood.

Anthem (Twin Suicide), 2005, TL-buislampen, staal, constructie-elementen in ijzer, 2x (244 x 244 x 61 cm), Vanmoerkerke Collection België

p.7 boven: **Today, Tomorrow and Always (Seven Panels)**, 2006, staal, multiplex, constructie-elementen in ijzer, zout, epoxy, variabele afmetingen, Collection of Migros Museum Zürich
 p.7 onder: **Not Yet Titled (Flag)**, 2007, aluminium, TL-buislampen, gloeilampen, ballast, elektrische draden, hout, variabele afmetingen, Collection of Thaddaeus Ropac Austria

